

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 458/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/243/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví. Súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 6 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou podanou na okresnom súde 21. novembra 2016 sa žalobkyňa (obchodná spoločnosť ROTOS-STK, a. s.) domáha proti sťažovateľovi zaplata sumy 693,60 eur s príslušenstvom. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 16. mája 2024, ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 693,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 693,60 eur od 5. septembra 2016 do zaplata, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu 21. augusta 2024 odvolanie, o ktorom aktuálne koná Krajský súd v Trnave.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ argumentuje, že namietané konanie stále nie je právoplatne skončené, a to napriek tomu, že trvá skoro 9 rokov.

5. Okresný súd vo veci nekonal efektívne, a to napriek tomu, že konanie nie je právne a ani skutkovo zložitá. Meritum veci tvorí súčasť bežnej agendy súdov, o ktorej sa rozhoduje v podstatne kratších lehotách. V danom prípade nejde o mimoriadne faktickú zložitú vec. Prieťahy v konaní boli spôsobené nečinnosťou okresného súdu a častým odročovaním pojednávania, čo značne predĺžilo celé konanie. Za obdobie takmer 9 rokov sa uskutočnili len štyri pojednávania (prvé až 14. februára 2023).

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy z dôvodu existencie zbytočných prieťahov.

7. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

8. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

9. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, IV. ÚS 237/09, II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010, II. ÚS 445/2016, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy,

ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavnej sťažnosti nie je možné vyhovieť a ústavný súd ju spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol rozsudkom zo 16. mája 2024 a v čase podania ústavnej sťažnosti (11. augusta 2025, doručenej elektronicky 12. augusta 2025) už vo veci sťažovateľa rozhodoval krajský súd. Z uvedeného je zrejmé, že ešte pred podaním ústavnej sťažnosti konal v právnej veci sťažovateľa krajský súd a okresný súd, ktorý sťažovateľ označil ako jediného porušovateľa svojich práv, už v tom čase nemohol ovplyvniť priebeh napadnutého konania, a preto ani porušiť označené práva sťažovateľa.

12. Nad rámec ústavný súd pripomína, že pri hodnotení toho, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ESLP posudzuje dĺžku konania ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (pozri napr. rozsudky ESLP vo veciach Bubláková proti Slovenskej republike z 15. 2. 2011, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016). Treba však podotknúť, že ESLP vo svojom rozhodovaní koná proti Slovenskej republike ako porušovateľovi práv a z toho dôvodu posudzovaná dĺžka konania ako celok je relevantná. Pri posudzovaní veci ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy ústavný súd koná proti konkrétnemu porušovateľovi práv sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti. Uvedený rozpor je výkladovo prekonateľný v prospech prieskumu porušenia dotknutého základného práva sťažovateľa v celom priebehu konania v dosiaľ právoplatne neukončenej veci, podmienkou však je, aby sťažovateľ označil okrem už nekonajúceho súdu aj súd, ktorý koná v aktuálne prebiehajúcej fáze konania (aj keď proti nemu nemusí byť ústavná sťažnosť po jej prejednaní úspešná), aby teda sťažovateľ pri označení porušovateľov sprítomnil práve okolnosť právoplatne neukončenej veci (čo zodpovedá vývoju rozhodovacej činnosti ústavného súdu v kontexte skôr popísaných súvislostí).

13. Ústavná sťažnosť tak bola so zreteľom na zmysel a účel označených práv ústavným súdom vyhodnotená tak, že v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohlo postupom okresného súdu dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aktuálne konajúci súd nebol označený ako porušovateľ dotknutých práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu